

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — " —
Negyed évre . . . 1 " 50 "
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Csik-Szeredában:

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

A lap beltartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyiltterek stb. mindkét szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtak.

Az élet és az iskola.

III.

Montesquieu kutatás alá vette a római birodalom hanyatlásának okait s ez okok között a vallási érdekeknek teljes profanációját, a tudósok, szónokok és bölcsészek által terjesztett vallástalan-ság bomlasztó hatását találta a lascivitas, önzés és élvhajlászat közvetlen szomszédságában.

Ha egy Montesquieu szellemű ember ma bennünket venne kutatás alá, bizonyára semmivel sem jutna kedvezőbb eredményre, mint egykor Montesquieu a római birodalom felett.

Megvannak szép és sokat ígérő iskolatorvényeink, de a szegény falusi tanítók, kiknek naponként még a lélekzetvételre is ki vannak szabva perczeik és a végrehajtással megbízott előjárók s a szegény szülők, no meg a sok tananyaggal megtömött gyermekek érzik, hogy a korszerű nagy eszmék és elvek a gyakorlati életben vajmi sokszor nem vezetnek kívánt eredményre.

Bizony a mai korszellem szülte rendszer mellett az iskolában úgy, mint az életben, hogy azok összhangzásba jöjjenek, igen sok reformálni való volna úgy a közérkölciség, mint a családi, társadalmi és ettől elválaszthatatlan politikai élet terén.

De volna ám igazán orvosolni való magán a sajton is, mely az óriási mérvben letérjett erkölcsi súlyedságnak az iskolában és életben mondhatni 99 részben közvetítője, megteremtője és életetője. Valóban a sajtó pusztításai, melyeket véghez visz, melyeket a családban a legkisebb tagtól a családapáig, az életben pedig úgy a fiatal, mint a középkorú és nagyra nőtt nemzedék erkölcsi érzületének megrontásában és megmetyelkezésében tesz: oly veszélyes bajok, a melyeken ugyan csupán hatalmi szóval, vagy kormányi intézkedésekkel egy könnyen segíteni alig lehet, de a hol lehet, ott kötelessége, hogy a metely továbbterjedését megakadályozza, hogy a közérkölciséget sértő ponyvairatokat és regényeket kiküszöbölje. Ezzel lehetetlen nem kívánnánk a magas kormánytól, s a közérkölciségen sokat lenne segítve.

A sajtó egy oly közeg, egy oly hatalom, mely a társadalom életére jó vagy rossz, helyes vagy helytelen irány szerint a lehatalmasabb és legmaradandóbb befolyást gyakorolja, melynek irányát megszabni nem áll hatalmában még miniszteri intézkedéseknek sem; de ha a társadalom, a törvényhozás, a kormány és egyesek csoportosulnak a sajtó romboló hatá-

sának mérsékelésére; ha kitiltatik az iskolákból, a tanszékekről, az előadásokból, a regényirodalomból, szóval a sajtóból mindaz, ami a közérkölciséget sérti: akkor az élet és iskola között ma fennálló ellentét és a társadalomban jelentkező erkölcsi és anyagi súlyedés megszűnik.

Ezen, társadalmi életünk reformjára irányuló nagy munkához pedig minden honpolgár hozzájárulhat, ha az erkölcsrontó regényeket, a ponyvairodalmat filléreivel nem pártolja, nem vásárolja meg és azokat nem olvassa. Az értekeket csiklandoztató irodalmi termékek, igaz, manapság nagy mohósággal falatnak fel, de a közérkölciség, mint a társadalom fenntartó alapja és biztosítóka, megérdemelné, hogy saját érdekében minden honfi és honleány meghozza ezen áldozatot.

Vajha jóakaratu szavaim ne lennének a pusztában kiáltónak szavai!

Felvidéki.

Országgyűlés. A házassági törvényjavaslatra vonatkozó förendiházi üzenet tárgyalásának ötödik napján a vita a parlamentális tanácskozások magas színvonalán állott. A következő szónok Eötvös Károly volt. A várakozás moraja töltötte be a termet, mikor fölállott. A beszéd egyik leg-hatásosabb részét képezte az, a melyben Istóczyval foglalkozott. A beszéd nyomán a személyes kérdésben való felszólalások egész sora következett. Az élénk epizódikus szóharchoz részt vettek: Csernátó Lajos, Mezei Ernő, Herman Ottó és Istóczy Győző. Ezután Szilágyi Dezső szólalt fel. Ötven óráig tartó beszédében polemizált Tisza Kálmánnal, Jókaival és Hegedűs Sándorral. A baloldal gyakran zajos helyeslésekkel szakította félbe érveléseit.

A tárgyalás a hatodik napon véget ért. Tisza Kálmán miniszterelnök csaknem egy órán át tartó beszédében különösen Eötvös Károlylyal, Szilágyi Dezsővel és Győry Elekkel polemizált. A miniszterelnök beszédét a jobboldal helyeslésekkel fogadta. Utána Eötvös Károly és Szilágyi Dezső szólalt fel és megjegyzéseket tettek a miniszterelnöknek beszédeikre vonatkozó egynémelyik észrevételére. Ezzel a tanácskozás véget ért és következett a szavazás és pedig először arra nézve: kettő választás-e a miniszterelnök határozati javaslata, vagy pedig egészében történjék arra szavazás. Felállás után a többség nem volt tisztán kivethető, ennél fogva a jegyzők megszámlálták a szavazatokat. A javaslat kettő-választása mellett szavaztak 135-en, (ezek közt a kormánypárti pap-képviselők), a kettőválasztás ellen pedig 173-an, e szerint a javaslatot egészében bocsátotta az elnök névszerinti szavazás alá. Az eredmény az lett, hogy a miniszterelnök javaslatát 171 szavazattal 131 ellenében, tehát 40 szótöbbséggel elfogadták. A kormánypárti pap-képviselők nem szavaztak. A szavazás után Tisza Kálmán miniszterelnök válaszolt Me-

zei Ernőnek a miskolci hatóság és az ottani katonai tisztikar közt történt összeütközés tárgyában tett interpellációjára. Mezei Ernő viszonzválasza és a miniszterelnök erre tett rövid megjegyzése után a ház többsége tudomásul vette a miniszterelnök válaszát.

Háromszékmegye közigazgatási bizottságának gyűlése.

— február 5-én.

A főispán a gyűlést öt tag jelenlétében megnyitván, bemutatja Forró Ferencz hozzá intézett levelét, melyben ez jelenti, hogy állásáról lelép, hasonlóképp Tompa Albert közigazgatási előadó is.

Ezt követte az alispán havi jelentése, melyből kivesszük a következőket: A központi ügykezelés rendes; beérkezett januárban 1122 ügydarab, elintéztetett 900. Utlevél kiadott 15 napi érvényességgel 74; egy évre szóló utlevél kiadására 980 eset terjesztetett fel a belügyminiszteriumhoz. — A megyei alapok január 31-én következőképp állottak: házi pénztár, tulkiadás 2123 frt 7 kr; kórházalap tulkiadás 2583 frt 14 kr; betegápolási alap tulkiadás 934 frt 85¹/₂ kr; iskola-alap — készpénz — 2588 frt 67 kr; utalap — készpénz — 123 frt 24 kr; erdőgondnoksági alap — készpénz — 2192 frt kr; lóbeszerzési alap 8101 frt 90¹/₂ kr; letéti alap — készpénz — 414 frt 57 kr.

A jelentés felemlíti a „Háromszékmegyei Értesítő” című új lapot, mely a Jókai-nyomda kiadásában jelenik meg. Különösen megemlíti érdemelt a jelentés azon része, melyben az ügybuzgó alispán Bereczk rendezett tanácsu város közegészségügyi helyzetét írja le. A városnak — habár rendezett tanácsu — nincs orvosa, sem pedig a közeli falvaknak, miért is törekedni fog az alispán, hogy legalább egy körorvosi állomás szerveztessék.

Tüzeset volt január hóban a megye területén 4, és pedig: Száraz-Ajtán, Közép-Ajtán, Lisznyóban és Nyujtódon, mely esetknél a kár 1540 frt, melyből biztosítva volt egy eset 150 frt erejéig.

Az alispán valóban nagy gonddal összeállított jelentését a megyei árvászeki elnök jelentése követte, melyből kitűnik, hogy januárban gyámság alá helyezettett 30 egyén s így összesen volt 8976 személy; ezek közül felszabadult 50 s így marad 8926. Gondnokság alatt volt 244, ehhez jött még 4 és felszabadult 1, tehát gondnokság alatt marad 246 egyén.

A királyi adófelügyelő jelentéséből adjuk az alábbiakat: januárban befolyt egyenes adó 5188 frt 77 kr; hadmentességi díj 730 frt 13 kr. Házadómentességet kapott 10—10 évre 9 egyén.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint Albisban toroklob s Maksán himlő miatt az iskola szünetelt. Az államilag segélyezett iskolák januárban is megkapták a segélyt, még pedig a 20% levonása nélkül.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond sorért vagy annak tőrfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyiltér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltetnek.

javaslatot fog előterjeszteni, mely feliratkép a közlekedési miniszteriumhoz fog felküldetni, minek szükségét különösen hangsúlyozta Pótsa József főispán.

A megyei főorvos jelentése az egészségügyről nem a legmegnyugtatóbb: a ronszó toroklob 9 községben mutatkozott, hasonlóképp a vörheny és hagymás is.

A „Ferencz József kórházban” ápolatott januárban 36 férfi és 18 nő; ezek közül javult 15 férfi s 8 nő.

A kir. ügyész jelentése a folyó ügyek között olvastatott fel, minthogy az ügyész betegség miatt csak későn küldhette, melyből kitűnik, hogy január 31-én fogva volt 65 férfi és 10 nő; elítéltetett 44. vizscálati fogoly volt 31 s ezek közül 9 gyilkosság, 3 gyújtogatás és 1 rablás miatt.

Rabtartási költségekben befolyt 67 frt 80¹/₂ kr, kiadott 246 frt 39¹/₂ kr. Törvénytörvényes bonczolás történt 3.

Az alispán szóbeli jelentést tesz a k-vásárhelyi polgármester ellen elrendelt feyelmi vizsgálat eredményéről. Nagy megelégedéssel vettük e jelentést, mely igazolja, hogy a polgármestert vajmi csekély hiba terheli, a legnagyobb baj az abnormális viszonyokban rejlik; indítványozza tehát, hogy adófelügyelő küldje ki oda helyettesét, hogy a nyilvántartást tisztázza, melynek befejezte után fogja ő a vizsgálatot folytatni, mert a nélkül azt végrehajtani lehetetlen. — A főispán javaslatára a gyűlés e jelentést a jövő gyűlésre halasztja, mikor az alispán azt írásbelileg fogja benyújtani.

A K.-Vásárhely-városi képviselő-testület

folyó hó 2-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek fontosabb tárgyai valának:

1. Felsőbb helyről érkezett rendeletek tudomásul vétettek.

2. Háromszékmegye részéről a megyei pótadók beszedéséről és kezeléséről kiadott szabályrendeletre nézve a képviselő-testület elhatározta, hogy folyamodni fog az ellen s annak elkészítésével tisztí ügyész biztatik meg.

3. A városra egyenérték-adó címén kirótt 2133 frt ellen szintén folyamodás határozatlik.

4. Polgármester bemutatja a legtöbb adót fizetők névsorát, mely szerint az 1884. évre Kézdi-Vásárhelyt a következők lettek virilisek:

1. Id. Tóth István szeszgyáros 624 frt 92 kr adóval.
2. Nagy Ferencz szeszgyáros 323 frt 5 kr adóval.
3. Kovács Ferencz gyógyszerész 321 frt 45 kr adóval (dupla).
4. Dr. Sinkovics Ignác orvos 268 frt 42 kr adóval (dupla).
5. Kókósi Károly ügyvéd 239 frt 14 kr adóval (dupla).
6. Barthos Károly ügyvéd 233 frt 60 kr adóval (dupla).
7. Fejér Lukács kereskedő 229 frt 87 kr adóval.
8. Szabó Mózes szeszgyáros 227 frt 97¹/₂ kr adóval.
9. Török Bálint kereskedő, iparkamrai kultag, 222 frt 54 kr adóval (dupla).

10. Dénes Lajos kir. közjegyző 216 frt 39 kr adóval (dupla).

11. Sáska Antal csizmadia, iparkamaraikultag, 215 frt 66 kr adóval (dupla).

12. Id. Tóth Dániel szeszgyáros 204 frt 93 $\frac{1}{2}$ kr adóval

13. Török Sándor szeszgyáros 199 frt 26 kr adóval.

14. Csizsár Imre szeszgyáros 182 frt 43 kr adóval.

15. Tóth József szeszgyáros 165 frt 51 $\frac{1}{2}$ kr adóval.

16. Dr. Pethő József ügyvéd 158 frt 95 kr adóval (dupla).

17. Csizsár Mihály kereskedő 157 frt 57 kr adóval.

18. Ifj. Dávid István kereskedő 156 frt 82 kr adóval.

19. Dr. Szini Gyula orvos 155 frt 20 kr adóval (dupla).

20. Benkő Sándor szeszgyáros 142 frt 32 kr adóval.

21. Id. Jakab István földbirtokos 139 frt 45 kr adóval.

22. Tóth Sámuel postamester 136 frt 22 kr adóval.

23. Kölönte László borkereskedő 129 frt 81 kr adóval.

24. Ambrus Albert szeszgyáros 127 frt 70 $\frac{1}{2}$ kr adóval.

25. Welner György sörfőző 126 frt 41 $\frac{1}{2}$ kr adóval.

Póttagok:

1. Csiki József ügyvéd 103 frt 63 kr adóval (dupla).

2. Zayzon Lázár ügyvéd 101 frt 25 kr adóval (dupla).

A képviselő-testület a kiküldött bizottság által összeállított névsort tudomásul veszi.

5. Polgármester bemutatja a Kézdivásárhelyt felállítandó közkórházra vonatkozó belügyminiszteri leiratot és főispáni rendeletet.

A miniszteri rendelet a képviselő-testületnek azon korábban hozott határozatát, mely szerint a város tulajdonát képező úgynevezett kapitányi szállást az országos „Veres kereszt egyet” által Kézdivásárhelyt felállítandó közkórház részére helyiségül a rajta levő terhekkel együtt átengedte, — nem hagyta helybe és pedig azon okból nem, mivel törzsvagyon elidegenítéséről lévén szó, a törvényben előírt alakiság az átadásnál nem lett kitartva. Megyénk főispánja tehát a miniszteri rendelet értelmében új határozathozatalra utasította a városi képviselőtestületet.

Ennek folytán polgármester a következő indítványt terjeszti a képviselő-testület elé:

„Mondja ki a képviselő-testület, hogy a volt kapitányi telket Ő császári és királyi apostoli Felsége I. Ferencz József urunk királyunk és Ő Felsége Erzsébet királynéknak védnöksége alatt álló Országos Veres kereszt egyet kézdivásárhelyi fiókjának átadja az 1871. évi XVIII. t. cz. 103. és 106. §-ai értelmében és a felett határozni fog 30 nap mulva tartandó gyűlésében az említett törvény 27. §-a szerint.

A határozat következő módon lenne hozandó:

K.-Vásárhely város képviselő-testülete átadja az úgynevezett kapitányi telket a rajta levő építményekkel együtt az Ő császári és királyi apostoli Felsége I. Ferencz József királyunk és Ő Felsége Erzsébet királynéknak védnöksége alatt álló országos Veres kereszt egyet kézdivásárhelyi fiókjának a következő feltételek mellett:

1. A Veres kereszt egyet fizesse ki az ezen telken levő 3332 frt tőke tartozást a háromszékmegei tanalapnak és azután használja ezen telket minden hozzátartozóival mindaddig, míg az kórházi célra szolgál; megengedi, hogy azon átalakításokat és építkezéseket tegyen; de a város közönsége fenntartja magának a tulajdonjogot s azon esetben, ha a kórház feloszlanék, a telek a rajta találtató építményekkel Kézdivásárhely város tulajdonába visszamarad, még pedig úgy, hogy a kifizetett összeg és ráfordított költségeikért semmi kárpótást nem követelhet.

2. Kézdivásárhely város kötelezi magát, hogy háború esetén a kórházat 200 frttal segílje.

Ezen indítvány felett a képviselő-testület egy 30 nap mulva tartandó gyűlésében fog névszerinti szavazással határozni s addig is a szokott módon közhírré tétetni és a helyi lapban közölni határozatát.

6. Hosszasabb vitára adott alkalmat a bor- és hufogyasztási adószabályzat 4. §-ának tervbe vett módosítása. Erre nézve egy bizottság lett kiküldve, hogy a jövő gyűlésre javaslatot tegyen.

A gyűlés 1 $\frac{1}{2}$ órákor ért véget.

0.

Indokolás.

A szeszadóról szóló 1878. évi XXIV. törvény cikk módosítása, valamint sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készítésének megadóztatása és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemelése iránti törvényjavaslathoz.

(Folytatás.)

A nagy gyáripar azonban, mely a technika fejlődésének magaslatán áll, azon hathatós támogatás mellett, melyet kiviteli képessége az adóztatási rendszerből merített, képes volt az átalányozási mód minden előnyeit javára fordítani, s teljes önzettel mutathat azon sikerre, melyet mezőgazdasági terményeink nagy mennyiségének értékesítése, valamint kiviteli kereskedésünk és állattenyésztésünk fejlesztése által aratott.

Habár a közgazdaságunknak tett ezen kiváló szolgálat teljes méltánylást érdemel is, mezőgazdasági viszonyainknál fogva még sem lehet egyedül mérvadó szeszadórendszerünk megbirálásánál, és pedig annál kevésbé, mert a nagy gyáripar fejlődése nem nyugszik természetesen alapokon, a mennyiben az nemcsak a termelési anyagok árától s kiviteli viszonyainktól, hanem és pedig nagy részben azon támogatástól is függ, melyben a szesz kivitele közvetve részesül, tehát nem is tekinthető állandóan biztosítottnak.

A főzőkészülék termőképesége szerint való átalányozás alá esnek a répát, lisztes anyagokat és cukorüledéket feldolgozó azon kisebb pálinka-ütfőződé, melyeknek erjűmértéke 17, ütfőző pedig két hectoliternél nem nagyobb, valamint a gyümölcsöt, törkölyt, boglyós gyümölcsöket, gyökérnövényeket, seprőt és mézes vizet stb. feldolgozó összes nagyobb és kisebb szeszűződé (22. §.) s ugyanazért ezen adóztatási mód, habár az összes évi szeszadójövedelemnek csak mintegy 10%-át (710 ezer frt) szolgáltatja, — mégis a mezőgazdaság s különösen a gyümölcsstermesztés szempontjából nagy fontossággal bír.

Ezen átalányozási mód s erint, a főzőkészülék (üst) ürtartalmának 3—8-szoros mennyiségét véve alapul (47. §.) ezen ürtér minden hectoliterje után, répa, lisztes anyagok és cukorüledék feldolgozásánál 4; nyári vagy téli szilva, cseresznye, meggy, barack, csonthéjas gyümölcs (kókény kivételével) bor, borseprő, bor- vagy gyümölcsmust, mézes víz vagy szőlő feldolgozásánál 3; som, kókény, csipkebogyók és gyökérnövények, nemkülönben törköly és serfőzési hulladékok felhasználásánál pedig 2 hectoliter foknyi szesznyeredék (49. §.) fokonként 11 krral (1. §.) adóztatandó még.

Az átalányozás ezen rendszere elvi tekintetben ugyan megfelelőnek mutatkozott; részletes határozmányaira nézve azonban azon kifogás alá esik, hogy az adóztatás mérve a bevezetésre szánt ürméret szerint való adóztatáshoz képest általában s különösen gyümölcsneműek, törköly és seprő feldolgozása esetében, aránytalanul magas lévén, a pálinkafőzés ezen anyagokból megfelelő haszonnal alig gyakorolható, nemkülönben, hogy ezen adóztatási mód nem nyújt alkalmat arra, hogy a gazdasági pálinka-főzők marhájuk eltartása céljából mosléknyerés végett legalább lélen át, midőn a takarmány hiánya, — különösen hegyes vidékeken, hol a föld silány termőképesége egyenesen az állattenyésztésre utal, — igen érezhetővé válik, a pálinka-főzést lisztes anyagokból belterjesse-

ben gyakorolhassák, s végre, hogy a leg-
rövidebb főzési időnek répa, lisztes anyagok és cukorüledék feldolgozásánál 3 napban történt meghatározása (56. §.) a szegényebb sorsú adózókra nézve igen terhes.

Az egyezkedés (megváltás) után való adóztatást azon pálinkafőzők vehetik igénybe, kiknek főzőüstje 2 hectoliternél nem bir nagyobb ürtartalommal, ha öntermesztette gyümölcsneműeket, vagy saját bortermésükből nyert törkölyt vagy seprőt dolgoznak fel, valamint azon szeszűződé, melyek vállalkozói serfőzők, ha ezek csak saját termelésük hulladékait használják fel a szesztermelésre, főzőkészülékük minőségére való tekintet nélkül.

Ezen adóztatási mód a jelzett korlátozásnál fogva s mert az említett kisebb ütfőződé, a főzőkészülék termelőképesége szerinti átalányozás alapján is adózhatnak, csakis a gyümölcsstermesztés szempontjából bir némi jelentőséggel, míg pénzügyi tekintetben, — miután az összes évi szeszadójövedelemnek alig 10%-át (71,000 frt) szolgáltatja, — alig vehető számba.

Ezen adóztatásnak a várható — és hectoliterfokonként 11 krral megadóztatandó szesznyeredék-mennyisége és foktartalma képezvén alapját, az egyezkedésnek ezen módja annyiban kedvező, a mennyiben a megadóztatandó szesznyeredék, a felhasználandó anyagok jobb vagy rosszabb minőségéhez képest, esetéről esetre állapittatik meg, s a főzési idő meghatározásánál a szokásos üzletmód, valamint a gazdasági pálinkafőződéknél gyakran előforduló üzletakadályok is nagyobb mértékben jöhetnek tekintetbe; sőt az egyezkedés nemcsak egyes pálinkafőzőkkel, hanem a valamely községben lévő valamennyi pálinkafőzővel, vagy ezek számára magával a községgel is megkötendő.

A szabad egyezkedés után való adóztatás azonban — félreismerhetlen előnye daczára — azon hátránnyal bir, hogy az csakis gyümölcsneműekre, törkölyre és seprőre szorítkozik s abból épen azon pálinkafőzők vannak kizárva, kik a marhaállományok eltartására szükségelt moslék előállítására céljából lisztes anyagokat használnak fel pálinkafőzésre.

(Folytatás köv.)

Minő befolyása van a rossz házi nevelésnek az iskolára és társadalomra?

Jelige: Népművelés! Jöjjön el a te országod!

(Folytatás.)

Legtöbb alkalma van a gyermeknek elsajátítani a szülői háznál a hazugságot. Bámulatos ügyességgel tudnak még a kis gyermekek is hazudni. Mindent lát, a mit nem látott, a jót mindig ő teszi, ha kárt tesz, annak ő nem ura, a másét eltulajdonítja, de azt kapta, vagy más adta stb. stb. A hazugság ha a családban nem nyerné el eredetét, bő alkalom van a családot könyező tagoktól: nagyszülők, rokonok, cselédektől elsajátítani.

Kinek gyermeke van, az tapasztalta, hogy ha a gyermeke hibát tett, azt mindig volt ki magára vállalja. Mily szíves szeretettel mondja a nagyszülő: „Ne félj fiám! nem mondjuk meg otthon” s ezen magában ártatlannak tetsző nyilatkozat a hazugság csiráját fogantatja meg a gyenge gyermeki lélekben. A legesekelebb esetet hoztam fel, de ivatek terjedő adatokkal lehetne bizonyítani, hogy öntudatlan vezetettik és gyakoroltatik a gyermek a hazugságban.

A hazugság kifürkészése rabolja el legtöbb tanítási óránkat és szerez nagyon sok aggodalmat, lelki töprendést.

Van eset, mikor egész gyermekcsereg vádolva van valamely *cardinalis* bűn elkövetésénél, a valódi tettet bajos kézrekeríteni, s ha megtörténik, — és pedig hányszor meg nem történik! — hogy a valódi bűnös kisiklik, s az ártatlan nyert büntetést: a hibás látva, hogy mily szerencsésen sikerült kiszabadulni a hinárból, a következő büntetést még nagyobb merészséggel követi el. És miután a gyermekek tudják egymás közt a bűnöst, s látják, hogy egy tanítót

is rá lehet szedni, ők sem fognak irtózni megkísérteni a hazugságot.

Nagy gondot, alapos tanulmányozást igényel a hazugság kifürkészése és annak idejekorán elnyomása. Az iskola e tekintetben nagyon sokat tehet és kellis, hogy tegyen, ismerve horderejét a hazugság következményeinek. Vannak most is nemzetek, kik a hazugot egyformán büntetik a tolvajjal, vagy más hasonló nagy bűnösrel s jogosan, mert ki hazudik, attól minden rossz kikelik.

Hogy minő befolyása van a hazugságnak a társadalomra, a felhozottakból könnyen lehet következtetni, miért is nem bocsátokom annak tárgyalásába.

A hazugság édes gyermeke a tolvajság.

Ne terheljük a szülőket azon súlyos váddal, hogy gyermekeiket szándékosan tanítják a lopásra, mert van annyi tapintat a leginpraktikusabb tolvajban is, hogy gyermeke előtt nem fecsegi ki, tudván, hogy saját vesztét idézhetné elő; hanem azért azt sem állíthatjuk, hogy a szülői ház bő alkalmat ne nyújtana a gyermeknek elsajátítani e bűnt.

A tolvajság rossz befolyásáról nagy az iskolára, mint a társadalomra — még az esetben is, ha a munka korlátok közé nem volna szorítva — feleslegesnek tartanám vele foglalkozni. Napnál világosabban áll az, a tapasztalatlan tanító előtt úgy, mint a laikus közönség előtt; annyit azonban figyelmen kívül nem hagyhatok, hogy az iskolában mily csekély — gyakran számba sem vett — dolgok idézik elő a tiszta erkölcsökben felnevelt gyermekben is a tolvajságot.

A vagyonosabb szülők gyermekeinek mindig van valami fitogtatni valója, szeretnek olyat szerezni, a milyen nincs más társainak s miután az ilyenekért mindig akad bámulója, hízogója, alázatos szolgálja, híven gondoskodik, hogy minden napra szerezzon hőmi különöst. Legyen, hogy szülői minden kívánságát kielégítik s így nem lesz kénytelen 1—2 krt feltűnés nélkül elcsenni, azért rossz befolyással van az iskolára, mert a szegény gyermek is igyekszik azt megszerezni, nem lévén azonban szülőinek módja, értékesíti a tojást, egy-két kupa gabonát, a taneszközökre kapott krajczárokat is nem rendeltetésükre fordítja, sőt ha arra is, de könnyen eladja, cseréli. Ezért szigorúan ki kell tiltani a szükségtelen dolgoknak iskolába hozását.

(Folytatás köv.)

Sipos Samu.

Kézdivásárhely, 1884. febr. 6.

A „Csizmadia-ipartársulat” előjárósága által, méltóságos gróf Zichy Jenő urnak tiszteletbeli elnökévé és disztagjává lett megválasztásáról a disztokmány a mai napon küldetett el.

A disztokmány szövege:

Méltóságos

Gróf Zichy Jenő urnak

Budapesten.

A kézdivásárhelyi „Csizmadia-ipartársulat” f. évi július 20-án tartott rendes közgyűlésében Méltóságodat a hazai ipar fejlesztése körül szerzett érdemeiért egyhangulag tiszteletbeli elnökévé és disztagjává választotta.

K.-Vásárhelyen, 1883. július 30-án.

Sáska Antal, Molnár Dénes, elnök. jegyző.

A kiserő irat szövege:

Méltóságos Gróf ur!

K.-Vásárhely város kebelében mintegy 200 tagot számláló csizmadia-ipartestület, akkor, midőn Méltóságodat tiszteletbeli elnökévé és disztagjává választotta, tiszteletének és szív legbensőbb kamarájából jövő szeretetének adott kifejezést.

Fogadja Méltóságod ezen kitüntetését úgy, mint az napvilágot látott.

Jól esett szívünknek, midőn a mult év nyarán Méltóságod városunk kebelében megjelent s jól esett hallanunk, hogy nemzetünk nagyjai közül Méltóságod az iparosok érdekében fáradoz és dolgozik.

Mi szellemileg kicsinyek, anyagilag szegény iparosok, a végelpusztulásnak nézünk elébe, ha oly férfiak nem veszik kezükbe az ipar fejlesztését, kik azt a nyugati ipar színvonalára emeljék, s zsenge korában álló iparunknak, mely eddigelő Moldva-Olahországnak nagy tért foglalt el, honnan maholnap a kölcsönös vámszerződés által, mely iparunkra zsibbasztólag hat, csaknem

teljes mértékben kiszorítottatik, — piaezet nem szereznek. Bizva a magas kormány jóakarátában, bizva hazánk oly férfaiában, mint Máltóságod: reméljük, hogy ezen idő bekövetkezni nem fog.

Engedje meg Máltóságod azt kívánunk, hogy Máltóságod családja hazánk és nemzeti iparunk fejlesztésére az emberi élet legvégső határáig éljen!

A csizmadia-ipartársulat megbízásából
Kézdi-Vásárhelyen, 1884. febr. 6-án.
Sáska Antal, Szász Károly,
elnök. alelnök.

Molnár Dénes
városkapitány,
társulati jegyző.

Levelezés.

Páva, 1884. jan. 31.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Orbaiban javában foly a községi tiszt-
ujítás; megy az etetés, itatás; ezt követi
a veszekedés, verekezés. Folyó hó 25-én itt,
Páva községében ejtetett meg az előjáró-
ság választása. Különösen a kollektorságért
volt nagy a harc. „En sem hagyom!” „De
én sem!” Zsidó János volt főbíró és Csia
Károly álltak szemben egymással. A választás
végéig még csak ment, a hogy ment, de
midőn Csia Károly részére hajlott a szeren-
cse, hangzott a felkiáltás: „Fogd meg! Üsd
agyon!” S e kiáltás nem is maradt ered-
mény nélkül, mert néhány perc múlva
tettelegességre került a dolog, annyira, hogy
bicskokkal szurdalták egymást s egynek
még a karja is eltört.

Igy végződött itt a választás. A hol
eddig a legjobb rend, szép egyetértés ho-
nolt, ott most a legnagyobb zavar és egye-
netlenség közt folyt az le.

Petőfalva alig számlál 2—3 száz lel-
ket s még novemberben megkezdődött a
korteskedés, etetés, itatás. Két igen közeli
rokon áll szemben egymással a főbírósa-
gért; foly mindennap a boldog élet. 50 frt
a bíró évi fizetése, s már — mint bizonyos
forrásból tudjuk — egyik-egyik 200 frtnál
többet költött. És miért ne? Hiszen a czim
is, hogy „tekintetes főbíró ur!” — többet
ér 3 évig 300 frtnál.

A szomszéd Zabola községében is mo-
zognak az üvegek Tóth István haszonbér-
lő ur szomorúságára; különösen a külrendőri
állás veszi nagyon igénybe az üvegek moz-
gását; még a rendőri maga is mozgott, mi-
dőn egyik este egy általa összehívatott
gyűlésből eliramlott, de nem úgy, mint test-
vére, hanem a mint gyenge lábai tudának,
mert érezte a szagját farkasbarátjának.

Éjjelenként csak egy hemzseg a nép
az utcákon; van lármá mindenfelé. Nem
hiányoznak a magasztaló iratok sem; majd
minden reggel láthatók ilyenek a középüle-
teken és utcasarkokon. Egyet ezek közül a
tek. szerkesztő ur becses engedelmeiből ide
iktatok.

Finna Mihály, a rendőrünk,
Nem kell immár többet nekünk;
Már eleget gyávaskodott,
Asszonyokkal igazgatott.

Ő csak mindig heppetgetett,
Minden rendet elfelejtett;
A közvagyon nem őrizte,
A prédálást mind elnézte.

Kicsi gondja volt egyébre,
Csak a pálinkás edényre;
Vesszen mindenki vagyona,
Csak fogyjon a pálinkája.

— — — — —
Ez még csak kis história,
Nagyobb ennél a száz tönkfa
A Jokóból, mely Gelenczén
A bő vizre vár szépecskén.

Finna Mihály volt rendőrünk;
Ily rossz rendőrt nem kell nekünk.
Más külrendőrt válasszatok!
Éljen Német! kiáltások!

Látja tek. szerkesztő ur, költőt is csi-
nál a községi előjárók választása. Hanem
sokkal bölcsebben cselekednék a község, ha
jóakarattal, közmegegyezéssel szilárd jel-
lemű, tetterre kész egyéneket állít a dolgok

élére, mert elvégre is az olyan előjáróktól,
kik etetés-itatás által nyerik hivatalukat,
édes-keveset lehet várni.

Békevilági.

Gyorsvonat (II. oszt. 119. kupé),
1884. febr. 3.

Mege a gőzös Derestyből Brassóba,
És én írom e sorokat futtába.
Szerkesztő urt arra kérem szívesen:
A mit írok, adja azt ki teljesen.

Ugy egész véletlenül, mint afféle utazó
„Ágens“, én is e hó 2-án bálba kerekedtem.
Hol és milyen volt azon bál, elmondok rö-
viden.

A bált Csernátfaluban a „Pannónia“
szállodában a „Négyfalusi polgári
kaszinó“ rendezte s az meg is felelt a
kaszinó névnek teljesen.

Már magában azon jelenség, hogy a
szálloda frontját és az egész vásártért ha-
talmatlan mülángok világították, kellemes be-
nyomást tett az érkező diszes közönségre,
mit a műizléses festésű termek és dus csil-
lárok még fokoztak.

Az első pár érkezett félkilenczre, az
utolsó fél 10-re.

Egy tánczterem nem lévén elegendő
a tánczoló közönség befogadására, tehát
egy zenére két teremben tánczolt a táncz-
kedvelő publikum; de azért ama szörny-
nek, mit a nemes székelyeknél kasztnak
neveznek, még árnyéka sem mutatkozott.

Ezen bálban nemcsak Hétfalu színe-
java, hanem még Brassóból és a Tömösből
is sokan voltak.

A négyeseket a két teremben 36—36
pár járta.

Reám, mint idegenre, minden személy,
minden tárgy ... (arany himzésű ázsiai
háremcipő) ... kétszeresen hatott, de leg-
inkább hatottak azon tündérek, kiket más
szóval kisasszonyoknak neveznek. Ime, ezek
névsora betűrendben: Binder Hermin, Bin-
der Ida, Domokos Berta, Domokos
Judith, Déli József, Gáspár Anna,
Kövé Vilma, Köpe Vilma, Otobán Frida,
Perényi Julia, Perényi Róza, Seewaldt
Adél, Steitz Lina, Shütz Leontin, Szé-
nassi Etelka, Roskuletz Cornelia és Török
Frida.

Ugy hiszem, a névsor teljes, de ha
mégis történetesen kimaradt volna valaki,
azért sújtsa a vád azon urat, ki szíves volt
nekem a névsort összeállítani.

A mi az asszonyok névsorát illeti, azt
mutassa be azon szőke szakállu, diszkokár-
dás rendező ur, ki oly édes-örömet tán-
czolt egyik-másik szép asszonnyal; kü-
lönben is én, ki még alig vagyok pár évvel
az élet nyarán tul, csak nem bajlódhatom
idő előtt asszonyok dolgával. Tegye azt az,
ki asszonyimádó ...

A kaszinói tagok névsora a táncz-
teremben ki lévén függesztve, a nevek után
ítélve úgy találtam, hogy a 60 tagból 16 ro-
mán; a tánczrendet is megpillantottam, de
abban már nem fordult elő román táncz.
Azt hiszem, jövőben ezen méltányos körül-
mény nem fogja elfutni a rendezőség be-
cses figyelmét.

Hiteles forrás után azt is megemlítem,
hogy a bevétel 130 frt körül jár; hogy mi
volt a kiadás, valamint egyebeket, remélem,
elmondja a rendezőség, melynek én minden-
ki iránt tanusított osztatlan előzékenysége-
ért a távolból is köszönetet mondok.

A milyen a vetés, olyan az aratás; a
derék rendezőség jól vetett, a diszes közön-
ség jól aratott.

Effendi.

Mindenféle.

— Bál hírek. A kézdivásárhelyi jóté-
kony négyelet által folyó hó 23-án rendez-
endő bálra nézve már megindultak a moz-
galmak. A rendező bizottság tekintetes id.
Tóth Istvánné urhölgyet volt szerencsés a

bál védnökéül megnyerhetni; ugy a név,
mint a lady patroness szeretetre méltó, köz-
tisztletben álló egyénisége, valamint a ren-
dező bizottság nagy buzgalma elég biztosíté-
kelt arra nézve, hogy e bál fényes és sike-
rült leend. Tájékoztató — minthogy miná-
lunk a jelmez-bál egészen új dolog — meg-
említjük, hogy a jelmezt ki-ki tetszés sze-
rint választhatja magának, és ohajlandó,
hogy minél többen vegyenek részt; azon-
ban a jelmez nélkül való megjelenés is meg-
van engedve. A rendező bizottság ezen alka-
lomra a rég feledésbe ment szép nemzeti
tánczot, a körmagyart is fel akarván ele-
veníteni, felvette a tánczrendbe, s miután
talán sokan elfeledték e szép tánczot, folyó
hó 20-án, 21-én és 22-én, mindig délután 5
órákor, előleges próbák fognak tartatni a
tanácsház nagytermében, melyekre nézve az
előleges beiratkozások a nő-egylet titkárá-
nál eszközözlendők. A meghívók a jövő hét
folyamában ki fognak adatni, s ilya valaki
nem kapna s igénye volna rá, forduljon a
rendező bizottsághoz.

— A csikszeredei „Polg. olvasókör“ f. év
febr. 2-án tartott tánczestélye igen fénye-
sen sikerült, mit eléggé igazol annak 93 frt
bevétele. Ezen összeg kitüntetésével csupán
az estély népességére akarok hivatkozni,
miattal egyesületünk kitűzött czéljához kö-
zeledett a könyvtár-alap gyarapítására meg-
takarított 46 frt 22 kr tisztajövedelemmel.
Hátha még a szépek, sőt igen szépekre rá-
mutathatnák! Istenem! ... De ez alka-
lommal adós maradok szépeink bemutatá-
sával, nehogy az igazmondás miatt „betör-
jék a fejem“. S a mit ez ügyben tehetnék,
csak azon szerény ajánlatból áll, hogy ohaj-
landó volna polgárságunknak jövő alkal-
makkor egy kissé több egyszerűséget ta-
nusítani öltözékeivel! Bátor lesznek ez al-
kalommal kimutatni azon szíves adakozók
neveit, kik felülfizetéseikkel egyesületünk
pénztárát gyarapítani kívánták. Felülfizet-
tek: Pototczy Kristóf, ifj. Deák Elek,
Szűcs Márton, Háhm Ignác, Molnár Lajos,
Bakosi Gáspár, Pünkösdi János, Bóna Ger-
gely, Nagy Imre, Antal József, Keresztes
Máté, Vajna Tamás, Beeze Antal, Müller
Gusztávné, Hermann Edelstein, Gál József,
Árnd Ernő, Veppel József, idsb. Erőss Elek,
Domokos János, és Dósa Gábor urak 50—50
krt, Lajos József, Cziko Sándor, Bőjtke
Sándor, Tankó István urak 20—20 krt, Cse-
dő Istvánné, asszony, Lakatos Mihály,
Franklin N., Ambrus Dénes és Detrei Jó-
zsef, urak 10—10 krt. Fogadják a szíves
felülfizetők s ugy a résztvevők is a „Polg.
olvasókör“ hálás köszönetét. A jegyző.

— Meghívó. A gyergyói róm. kath. ta-
nitó-egylet e hó 20-án d. e. 9 órától kezdő-
dőleg Gyergyó-Szentmiklóson a róm. kath.
(központi) alsó-népiskolánál rendes gyűlést
tart, melyre az egylet tagjai s a tanügy iránt
érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Tárgy-
sorozat: 1) A gyakorlati tanítások meg-
hallgatása. 2) A mult gyűlés jegyzőköny-
vének felolvasása és hitelesítése. 3) A gya-
korlati tanítások megbeszélése. 4) Boga Bá-
lint alelnök, mint a II. orsz. tanítói gyű-
lésen az egylet képviselőjének jelentése a
II. orsz. tanítói gyűlésről. 5) Gaál Miklós
r. t. szaválata. 6) Buzás János r. t. nevelés-
tani felolvasása. 7) Az orsz. tanítói árnyház
részére eszközölt gyűjtésekről jelentések.
8) Az önképzőkori jegyzők jelentései. 9)
Indítványok és a jövő gyűlés helyének s
tárgysorozatának megállatása. Gyergyó-
Ditrő, febr. 6-án 1884. Dr. Kellemen Ká-
roly, egyleti főjegyző.

— Meghívó a Cs.-Szeredában 1884. évi
febr. hó 16-án a „Csillag“ vendéglő termé-
ben tartandó zártkörű kaszinó-bálra. Ren-
dező bizottság: Molnár Lajos, elnök. Dr.
Fejér Antal, alelnök. Gecző Béla, jegyző.
Pototzy Kristóf, pénztárnok. Beke Mihály.
Dr. Betegh Antal. Gyárfás Lajos. Györffy
Gyula. Györffy Sándor. György Viktor. Ká-
nya Gyula. Kánya János. Mikó Árpád.
Szántó József. Székely Károly. Török Dé-
nes. Dr. Vorsatz Antal. Belépti díj: Sze-
mély-jegy 1 frt. Család-jegy 3 személytől
2 frt, azonfelül 3 frt. Jegyek előre váltha-
tók Pototzy Kristóf pénztárnok urnál.
Kezdet 8 órákor.

— Rejtélyes gyilkosság. Brassóban tör-
tént, a vaspálya sinein, szemben a Dück-
féle börtönnel. F. hó 1-én reggel egy uri-
ason öltözött férfinak találtak, melynek
jobb lábát s karját a vasut elvágta. Feltűnő
azonban, hogy míg a jobb láb a hulla mel-
lett volt, addig a jobb kar sehol sem talál-
ható. Az esetről a következő halljuk: A II.
sorezrednek egy zenekari őrmestere, ki az
ezreddel együtt jött Bécsből Brassóba, ott
egy törvénytelen nőt s két gyermeket ha-
gyott hátra. Alig telt le azonban szolgálati
ideje, meghalt Bécsben egy gazdag rokona,
ki neki vagy hét ezer forint örökséget ha-
gyott hátra. A felszabadult őrmester nyom-
ban fel is utazott Bécsbe, felvette az örök-
séget, állítólag három ezer forintot hagyott
hátra ágyasának s ismeretlen okokból ismét
Brassóba utazott. Itt azután január 31-én,
csütörtökön, este volt, kartársaival együtt
mulatott az Eszterházy pinceszében, honnan
kissé becsipetten indult el azon szándékkal,
hogy ismét tovább utazzék. Nála volt vagy
négy ezer forint s lehet, hogy más helyekre
is elment, s csak tény annyi, hogy e hó 1-én
reggel a jelzett állapotban ott találták a si-
neken. A pénz hiányzott s csak hét kraj-
czár rézpénz és egy ezüst czylinder óra
volt nála. Gyanus az, hogy nyakán fojtoga-
tási nyomok voltak, mi a mellett enged kö-
vetkeztetni, hogy megölve helyezték a si-
nekre. Az őrmester minden valószínűség
szerint rablógyilkosságnak esett áldozatává,
mi mellett bizonyít az is, hogy a mintegy
ötven lépésnyire fekvő börtöngyárban, sem pe-
dig a vonaton kiáltás nem hallatszott. Fel-
találása után azonnal kórházba szállították,
felboncolták s f. hó 3-án délután helyezték
onnan nyugalomra. Az eset mindenütt nagy
kíváncsiságot szült, a nyomozást megin-
dították.

— A budavári gyilkosok ítéletét az igaz-
ságügyminiszterium már áttette az ő Fel-
sége személye körüli miniszteriumhoz. Az
ítélet jövő hétre várható. Jogász körökben
az a nézet, hogy feltétlenül ki fognak vé-
gezteni.

— A fakeskedő-részvénytársaság alá-
írási iveri Ugron Gábor urhoz már-
czius 1-ig Székely-Udvarhelyre vissza-
küldendők annál is inkább, mivel az aláírási
határidő után beérkezendő iveri figyelembe
vétele az alakuló közgyűlés határozatától
lesz függővé téve.

— Népdalaink legnagyobb gyűjteményé-
ből, a „Magyar Dal-Album“-ból ez év folya-
mán jelenik meg az V. kötet, a 801—1000.
számú dallamokkal, és pedig 10 havi füzet-
ben, füzetenként 20, tehát 10 füzetben ös-
zesen 200 dallammal, zongorára alkalmaz-
va. A most megjelent februárius füzet tar-
talma a következő: 1. Azt gondoltad, ga-
lambom. 2. Azt gondoltad, hogy szeretlek.
3. Azt gondoltam, nem visznek. 4. Azt
mondja a nagykorú lány. 5. Azt mondja
kend. 6. Azt mondják, hogy a szerelem. 7.
Azt mondtam a multkor. 8. Azt szokták sze-
memre vetni. 9. Ájul szívem fájdalomában.
10. Áldd meg Isten, áldd meg. 11. Áldom
azt a pillantást. 12. Állj meg rózsám. 13.
Által jöttem a Tiszán. 14. Bajusz kell a ma-
gyarnak. 15. Barna kis lány. 16. Bánom is
én, hogy elhagytál. 17. Bárány Jenő elgon-
dolta magában. 18. Beh szomorú az én ked-
ves galambom. 19. Bunda, bunda, debrecze-
ni kis bunda. 10. Buzaföldön dülőfélen (Ser-
lytől). — Az ötödik évfolyam előfizetési ára
bérmentes szétküldéssel: 10 füzetre 1 frt
80 kr, 5 füzetre 90 kr, egy-egy füzet ára
25 kr. — Előfizetések posta-utalványon a
„Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához
Győrbe intézendők.

— A székelyudvarhelyi „Székely-egyleti
első takarékpénztár“ VIII. évi mérleg-
számlája 1883. december 31-én. Va-
gyon: Kézpénz 27447 frt 61 kr, leszámít-
olt váltók és előlegek 414425 frt 86 kr, jel-
zálogos kötelezvények 77317 frt, értékpapi-
rok 3900 frt, bevárando értékpapirkamatok
187 frt 50 kr, székelyegyleti első takaré-
pénztár (fiók) 77650 frt 55 kr, bevárando
fiókpenztári nyereség 10345 frt 88 kr, fel-
szerelések 636 frt 27 kr, előre fizetett fize-
tések 70 frt, előre fizetett házbér 50 frt,
visszleszámított váltók után előre fizetett
kamatok 1784 frt 16 kr, bevárando kama-
tok 1910 frt 12 kr, perköltségekre adott
előleg 100 frt. T e h e r: részvénytőke 50000

*) A kézirat eltévedése miatt késétt ez időig.
Szerk.

frt, betétek 274237 frt 3 kr, kötelezett be-
tétel 8 frt 80 kr, visszeszámitott váltók
172927 frt 70 kr, számkönyvtár első tak-
arékpenztár (főlk) 88296 frt 43 kr, tartalék-
alap 12118 frt 39 kr, nyugdíj-alap 1669 frt
10 kr, kamat-átvitel 1884-ik évre 4099 frt
37 kr, kezelési díj átvitel 1884-ik évre 1076
frt 61 kr, ideiglenes betétek 223 frt 57 kr,
fel nem vett osztalék 1882-re 40 frt 50 kr,
osztalék az 1883-ik évre 20%, 10000 frt,
nyeremény-átvitel az 1884-ik évre 1527 frt
45 kr.

— Egy 2—4 gym. vagy felsőnépiskolai
osztályt végzett fiu Kézdi-Vásárhelyt —
ugyszintén Csik-Szeredában is — Szabó
Albert könyvnyomdájában tanulónak
felvétetik.

— Mezőgazdaságunk általános fejlődése
az újabb időben elhódítja a termelés és for-
galom ama tényezőit is, melyek tekintet-
ben eddig meglehetősen az idegen befolyás
gyámsága alatt állottunk. Ily öröndetes
fejlődést mutat a mezőgazdaságilag főfon-
toságú vetőmagtermelés és magkereske-
dés is, a mennyiben a hazánkban termelt
gazdasági magvakból statisztikai adatok ta-
nusága szerint, már meglehetősen kivitelnél
van; holott még csak néhány évvel ezelőtt
tetemes import utján adóztunk a külföld ha-
ladottabb államainak; tehát e részben is si-
került: termelésünket az idegen — semmi
tekintetben sem előnyös — befolyástól füg-
getleníteni. Mezőgazdaságunk integráló ré-
sze: a magtermelés és üzlet helyzetének

ezen kétségfelenül kedvező változását mond-
hatjuk, egyenesen azoknak köszönhetjük,
kik a kellő szakértelemmel és fáradhatlan
törekvéssel szentelték tehetségüket és mun-
kájukat a gazdaságilag oly végtelenül fon-
tos magkereskedésnek; ezek között első
sorban kell elismernünk ama kiváló szolgál-
tatókat, melyekkel az éveken át vas-követke-
zetességgel és szívós kitartással előre tö-
rekvő Mauthner Ödön budapesti mag-
kereskedő czég, gazdaságunk ez irányu
fejlődését előmozdította. A fentebb érin-
tett kedvező alakulások viszonyainak,
főleg a gazdasági magvak fejlődő kivitelét,
mely egyértelmű a termelés jobb értékesíté-
sével, tehát e gazdálkodás nagyobb hasznai-
val, jórészen ezen előnyösen ismert s a
gazda-világ főbecsülésében részesülő czég
lankadatlan fáradozásainak köszönhetjük és
részünkről mindazoknak, kik e czég műkö-
dését és eljárását megismerni kívánják, me-
legen ajánljuk, hogy annak most megjelent
gazdag tartalmu gazdasági-, konyhakerti-
és virágmag fő-árjegyzékét — mely kívá-
natra, a czég által (Budapest, Koronaher-
czeg-utca 18. sz.) bárkinek, készséggel
megküldetik — figyelmükben részesítsék és
a czég által a mezőgazdaságnak általánosan
tett hasznos szolgáltatásokat maguknak is bi-
zosítani törekedjenek.

Szerkesztői izenet.

László Jeremiás csizmadia-mester Kézdi-
Vásárhelyt. Álnév alatt küldtven be, nem kö-
zölhetjük.

A szebeni kis lutri.
Huzás február 6-án.
83. 54. 2. 56. 40.

Piaci árak		Kézdi- Vásár- hely		Csik- Szereda		Gy.-Szt- Miklós	
		febr. 7.	febr. 1.	febr. 7.	febr. 1.	febr. 7.	febr. 1.
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
Helyi árak	Buza) tiszta	6	75	7	50	7	—
	) elegy	6	—	6	—	6	25
	Rozs) tiszta	4	30	4	25	5	25
	) elegy	—	—	3	50	4	75
	Árpa) tiszta	3	80	3	75	5	—
	) elegy	—	—	2	75	4	50
	Zab . . .	2	75	2	75	2	75
	Törökbuza . . .	4	30	5	—	5	50
	Kása) köles	10	—	12	—	10	—
	) árpa	30	—	10	—	—	—
Külső árak	Borsó . . .	7	—	4	50	—	—
	Lencse . . .	11	—	—	—	—	—
	Fuszulyka . .	7	—	5	50	5	50
	Lenmag . . .	—	—	—	—	—	—
	Kendermag . .	—	—	—	—	—	—
	Bükköny . . .	—	—	—	—	—	—
	Pityóka . . .	1	60	1	75	1	50
	Marhahus . .	—	40	—	34	—	37
	Disznóhus . .	—	48	—	48	—	48
	Juh-hus . . .	—	—	—	—	—	30
Darab	Szalonna . . .	—	75	—	80	—	70
	Fagygyu . . .	—	32	—	30	—	44
	Malacz . . .	1	50	2	50	1	10
	Lud . . .	1	20	1	—	—	95
	Bárány) fehér	4	50	—	—	3	50
	) fekete	5	50	—	—	4	—
	Egy pár csirke .	—	60	—	65	—	60
	10 tojás . . .	—	20	—	20	—	20

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-
és érték-tűzsdén.

Február 8-án.

Magyar aranyjárdék 6%	121.65
Magyar aranyjárdék 4%	89.95
Magy. papírdárdék 5%	87.70
Magyar vasúti kölcsön . . .	140.50
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	93.50
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	116.75
M. keleti vasúti államköt. III. . .	98.75
Magyar földterhermentesítőköt. 100.25	
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	99.50
Temes-bánati földterherm. kötvény	100.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	100.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	116.—
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	112.25
Osztrák járdák papírban . . .	79.90
Osztrák járdák ezüstben . . .	80.—
Osztrák járdák aranyban . . .	101.10
1860. államsorsjegyek . . .	136.50
Osztrák-magyar bankrészevény . .	848.—
Magyar hitelbank-részevény . . .	308.25
Osztrák hitelintézet-részevény . .	308.70
Ezüst . . .	—
Cs. és kir. arany . . .	5.68
20 frankos arany . . .	9.59
Német birodalmi márka . . .	59.20
London (2 havi váltókért) . . .	121.20

Felelős szerkesztők:
T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy KÉZDIVÁSÁRHELYI és CSIKSZEREDAI
könyvnyomdában a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek
szeszgyárosoknak.
Adóhátrékl-törlési kimutatás. L. K.
Adóhátrékl kimutatás, havi.
" " " " 1 évi.
" " " " 1 évi.
Adósság-levél r. k. egyházhhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére. B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtásnak.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baronvári jegyzőkönyv.
Békétárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujonczozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. E.)
Cseléd-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovagnak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Ertesítés a kereszteselési, (születési) házassági és
halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlási ujonczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hádköteles szökevények lajstroma. (L. I.)
Kipuhatólasi jegyzőkönyv.
Hagyatékileltár, kül- és beliv.
Halálozet-felvétel, bíróságok részére.
Halálozet-felvétel, gyámhatóságok részére.
Halálozet-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " " " orvosi segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványnya válható,
vagy járványos betegségben történt halálozet-
ről, VI. minta.

Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvek-
kel, VIII. m. m. m.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványv. utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himlőoltási bizonyító tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüg.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglet.
Hiva. alos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vég-
rehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Időzvény, községi bírásokodáshoz.
Időzvény, erdőkíhágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
biam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
biam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
biam et adestator in Defunctorum.
Itélet, községi bírásokodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községi kiadott ló le vele kről.
Jegyzőkönyv a községi kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a községi előjárósága által kiállított
utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árva követelésének nyilvántar-
tásáról.
Jelentés, erdőkíhágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utalok számára.
Jelzalogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti
kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré-
szére.

Kézbcsítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbcsítési verény, közs. bírások.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra
és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan-
ság címén loirandó egyenes adóhátréklékokról.
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevények-
ről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, hely. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.)
Községi sommas marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátrékléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac
Reverendissimo Domino Domino Francisco
Lönhart“ stb. czimirattal ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi
hivatalnak“ czimirattal ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkeszi hivatal-
nak“ czimirattal ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági itélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
" " " " közigazgatáshoz.
Nemleges záloglasi és becslési jegyzőkönyv, adó-
ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panasz-könyv, közs. bir.

Panasz-könyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzbüntetése nyilvántartása, erdőkíhágásos
ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községi részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel-
és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adósairól
kül- és beliv.
Sommas makacsági itélet.
" kereset és felzet.
" váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz
vagyis: 3-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bünügy-
ben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tüzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet
szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zálogjog törlése iránti kérés és felzet.
Záloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adóüg-
ben, kül- és beliv.
Záloglasi és becslési jknyv, adóüg.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatós ivék, körlevelek, felhívások,
árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szöval
minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélboritékaimat és tentáimat, Gyöngyösi-féle írkáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron
szolgálhatok.

TSZABÓ ALBERT,

könyvnyomda-tulajdonos.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelyt.